

СИЛАБУС **НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ** **ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)
Спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Рік навчання: 1-й, семестр 1-й
Кількість кредитів ECTS: 4 кредити
Назва кафедри: Технології виробництва, переробки продукції тваринництва та годівлі
Мова викладання: українська

Лектор курсу

д.с.г.н., проф. Чудак Роман Андрійович

Контактна інформація лектора (e-mail)

romanchudak@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 24 год.; практичні заняття - 18 год., самостійна робота - 78 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» можуть використовуватись знання, отримані з дисципліни бакалаврського курсу: «Методика наукових досліджень».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Живлення тварин та якість кормів», «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин», «Інноваційні технології виробництва і переробки продукції тваринництва».

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на отримання здобувачами ґрунтовних знань з методології наукових досліджень.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є засвоєння теоретичних знань та методології досліджень, а також набуття практичних навичок із проведення наукових досліджень у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Завдання вивчення дисципліни

Поглиблення теоретичної і практичної підготовки магістрів по основних напрямках наукових досліджень в тваринництві. Набуття знань з методики постановки зоотехнічних дослідів, методики самостійної бібліографічної роботи, літературному оформленні наукової роботи.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформуванати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, а також забезпечення якості продукції.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН2. Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН4. Застосовувати сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ПРН5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН6. Будувати та досліджувати моделі технологічних процесів виробництва і переробки продуктів тваринництва, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

ПРН9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність, лідерські навички.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Основи методології науково дослідної діяльності	2	2	7
2	Тема 2. Основні напрями наукових досліджень у зоотехнії	2	2	7
3	Тема 3. Основні методичні прийоми постановки зоотехнічних експериментів	2	2	7
4	Тема 4. Дослідження поживності і перетравності кормів та обміну речовин	2	2	7
5	Тема 5. Дослідження м'ясної продуктивності великої рогатої худоби та свиней	2	2	7
6	Тема 6. Дослідження м'ясної продуктивності овець та птиці	2	2	7
7	Тема 7. Методологія оцінювання екстер'єрного типу великої рогатої худоби та	2	2	6

	вовнової продуктивності овець			
8	Тема 8. Особливості постановки дослідів на сільськогосподарській птиці та конях	2	2	6
9	Тема 9. Особливості постановки дослідів на рибі, бджолах, кролях та хутрових звірах	2	-	6
10	Тема 10. Відбір біологічного матеріалу для досліджень та правила роботи з тваринами	2	2	6
11	Тема 11. Теоретична розробка і планування експериментальних досліджень та науковий звіт	2	2	6
12	Тема 12. Основи академічної доброчесності	2		6
Разом		24	18	78

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом – групових та індивідуальних консультацій, систематичного контролю за виконанням здобувачами завдань рекомендованих до самостійного опрацювання, а також аналізу та оцінки роботи здобувача вищої освіти.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає підготовку до лекційних та практичних завдань, підготовку самостійних питань з тематики дисципліни та індивідуальних завдань у вигляді презентацій.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка долекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	38	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування
Разом		78		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- Ібатуллін І.І., Жукорський О.М. Методологія та організація наукових

досліджень. Навчальний посібник. К.: Аграр. Наука, 2017. 328 с.

2. Ібатуллін І.І., Мельник Ю.Ф., Отченашко В.В. та інші Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві. 2019. 326 с.

3. Клименко М.О., Фещенко В. П., Вознюк Н. М. Основи та методологія наукових досліджень. Київ, Аграрна освіта. 2010. 350 с.

4. Кононенко В.К., І.І. Ібатуллін І.І., Патров В.С. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві. Київ, 2003. 133 с.

5. Кононенко В.К., І.І. Ібатуллін І.І., Патров В.С. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві. Київ. 2000. 96 с.

6. Яремчук О. С., Лютка Г. І., Поліщук Т.В. Методологія та організація наукових досліджень у ветеринарній гігієні, санітарії та експертизі. Навчальний посібник. Вінниця: ВЦ ВНАУ, 2019. 303 с.

Додаткова література

1. Бірта Г. О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. Київ: Центр учб. літ. 2014. 142 с.

2. Брижко В. М. Патентознавство як самостійна наукова дисципліна. К.: Національне агентство з питань інформації при Президенті України, 1996. 184 с.

3. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень. Навчальний посібник. Х.: НТУ «ХП», 2009.

7. Гончарук Т.В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник Тернопіль. 2014. 272 с.

8. Кононенко В.К., І.І. Ібатуллін І.І., Патров В.С. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві. Київ. 2000. 96 с.

4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор. 2006. 206 с.

5. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Л. : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

6. Соколов О.І., Недашківський В.М, Петришак Р.А. та інші. Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві: навчальний посібник. Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2022 .256 с.

7. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 176 с. 29.

8. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К. : Знання, 2007. 317 с.

9. Яблонський В., Яблонська О. Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині. Навчальний посібник для системи магістратури, аспірантури та докторантури. К., 2007. 332 с.

10. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження», редакція 2021 р.

Інформаційні ресурси

1. Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному аграрному університеті
https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/pologennua/polozhennua-pro_organizaciju-osvitnogo-procesy.pdf

2. Офіційний портал Кабінету Міністрів України. URL:
<https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws>

4. Положення про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті
<https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pro-akademichnu-dobrochesnist--.pdf>

5. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Вінницькому національному аграрному університеті (<https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/Polozhennya-Plagiat-2017.pdf>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	10
3	Індивідуальне вивчення питань для самостійного опрацювання	10
4	Виконання тестування	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	10
3	Індивідуальне вивчення питань для самостійного опрацювання	10

4	Виконання тестування	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням